Työllistämisen kuntalisät Viitasaarella vuonna 2027

Kaupunginhallitus 02.02.2026 § 19

Työttömyystilanne Viitasaarella

Lokakuun 2025 lopussa Viitasaarella oli 310 työtöntä (vuonna 2024 määrä oli 245). Tämä vastasi 13,1 prosenttia työvoimasta. Työttömistä pitkäaikaistyöttömiä oli 101. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi syyskuun 2024 ja syyskuun 2025 välillä 32 prosenttia. Joulukuussa 2025 työttömyys oli Viitasaarella kohonnut 16.1 prosenttiin, joka on maakunnan kärkeä.

Työttömyysturvan rahoitusvastuu

Vuoden 2025 alusta voimaan tulleet muutokset lisäsivät kuntien rahoitusvastuuta jo 100 työttömyyspäivän jälkeen. Kunnat vastaavat myös työvoimapalveluissa olevien työttömien etuuksien rahoituksesta. Rahoitusvastuu koskee kaikkia työttömyysetuuksia.

Vuonna 2024 Viitasaaren kuntaosuus työmarkkinatuesta oli 209 718 euroa. Marraskuun 2025 loppuun mennessä kuntaosuus oli noussut 475 093 euroon. Tämä koostui seuraavasti:
- ansiosidonnainen päiväraha: 88 664 €
- peruspäiväraha: 29 010 €
- työmarkkinatuki: 357 419 €

Vuodesta 2025 alkaen rahoitusvastuu poistuu vain, jos henkilö työllistyy avoimille työmarkkinoille, siirtyy eläkkeelle tai muuten työvoiman ulkopuolelle. Lokakuussa 2025 Viitasaarella oli 64 henkilöä, jotka olivat saaneet työttömyysetuutta yli 700 päivää ja kuuluivat korkeimman, 50 prosentin rahoitusvastuun piiriin. Näiden henkilöiden työllistyminen on epätodennäköistä ilman erityisiä tukitoimia.

Palkkatuki ja sen muutokset

Vuonna 2024 palkkatuki mahdollisti monen vaikeassa työmarkkina-asemassa olevan työllistymisen Viitasaarella. Lainsäädäntö kuitenkin muuttui 1.1.2025 alkaen siten, että kunnat eivät enää voi saada palkkatukea kuin harvoissa poikkeustapauksissa. Lisäksi palkkatuki ei kerrytä henkilön työssäoloehtoa eikä poista kunnan rahoitusvastuuta.

Tämän vuoksi on kehitettävä uusia keinoja vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen tukemiseksi. Viitasaaren kaupunki on jo vuonna 2025 ottanut käyttöön oppisopimuksen kuntalisän.

Työllisyyden kuntalisä

Työllisyyden toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten vuoksi kuntalisällä voidaan:

- ehkäistä työttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvua
- hillitä työttömyysetuuksien rahoitusvastuun lisääntymistä
- edistää uusien kuntalaisten työllistymistä
- kompensoida yrityksille ja työnantajille palkkatuen poistumista.

Työllisyyden kuntalisä on otettu eri muodoissa käyttöön Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen kunnissa. Viitasaarella sitä on valmisteltu työllisyysryhmässä, johon kuuluu kaupungin osalta kaupunginjohtaja, työllisyyspäällikkö, hyvinvointikoordinaattori, talous- ja tietohallintojohtaja sekä vapaa-aikapalveluiden johtaja sekä konsernista WYP Oy:n ja Kehittämisyhtiö Witas Oy:n toimitusjohtajat sekä yrityskehittäjä.

Kuntalisän perusteena toimii työttömyysaika. Peruskuntalisässä, jolloin työttömyyttä on maksettu vähintään 100 pv, olisi yrityksen tuki 600 € / kuukaudessa. Peruskuntalisä on vähintään 4kk ja enintää 6kk. Pilotointi kuntalisälle tehdään vuoden 2026 aikana.

Korotettua kuntalisää olisi mahdollista saada yli 500 päivää työttömyysetuutta saaneisiin, jolloin palkanneen yrityksen tuki olisi 800 €. Yrityksen maksama palkka työllistettävälle tulisi olla vähintään 50 % kuntalisästä, ilman pakollisia sosiaalikuluja. Minimiaika tuen maksamiselle on neljä kuukautta. Työllistettävän tulee asua Viitasaarella tuen saamisen aikana.

Työllisyyspäällikkö esittelee asiaa kokouksessa.

Lisätiedot: työllisyyspäällikkö Mervi Paananen, p. 044 459 7578, mervi.paananen@viitasaari.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus

1) päättää myöntää harkinnanvaraista peruskuntalisää yrityksille ja työnantajille, jotka työllistävät Viitasaarella kirjoilla olevia ja asuvia vähintään 101 päivää työttömänä olleita henkilöitä liitteinä olevien kriteeristöjen pohjalta.

2) päättää myöntää harkinnanvaraista korotettua kuntalisää yrityksille ja työnantajille, jotka työllistävät Viitasaarella kirjoilla olevia ja asuvia yli 500 päivää työttömänä olleita henkilöitä liitteinä olevien kriteeristöjen pohjalta.

3) päättää, että Kuntalisä rahoitetaan elinvoimapalveluiden työllisyydenhoidon talousarviosta kohdasta ”avustukset”, huomioiden kohdennukset työttömyysetuuden rahoitusvastuun pienenemiseen. Tukea maksetaan enintään yhden vuoden ajan alkamispäivästä luettuna. Pilotointi kuntalisälle tehdään vuoden 2026 aikana.

Keskustelun päätteeksi kaupunginjohtaja teki muutetun päätösehdotuksen:

Kaupunginhallitus

1) päättää myöntää harkinnanvaraista peruskuntalisää yrityksille ja työnantajille, jotka työllistävät Viitasaarella kirjoilla olevia ja asuvia vähintään 101 päivää työttömänä olleita henkilöitä kokouksessa esiteltyjen liitteinä olevien kriteeristöjen pohjalta.

2) päättää myöntää harkinnanvaraista korotettua kuntalisää yrityksille ja työnantajille, jotka työllistävät Viitasaarella kirjoilla olevia ja asuvia yli 500 päivää työttömänä olleita henkilöitä kokouksessa esiteltyjen liitteissä olevien kriteeristöjen pohjalta.

3) päättää, että Kuntalisä rahoitetaan elinvoimapalveluiden työllisyydenhoidon talousarviosta kohdasta ”avustukset”, huomioiden

kohdennukset työttömyysetuuden rahoitusvastuun pienenemiseen. Tukea maksetaan enintään kuuden kuukauden ajan alkamispäivästä luettuna. Pilotointi kuntalisälle tehdään vuoden 2026 aikana.

Päätös

Hyväksyttiin kaupunginjohtajan muutettu päätösehdotus.

Merkitään pöytäkirjaan, että työllisyyspäällikkö Mervi Paananen esitteli asiaa kokouksessa ja oli paikalla 17:09 – 17:28

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: työllisyyspäällikkö, Kehittämisyhtiö Witas Oy

Merkitään pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin kokoustauko klo 17:32 – 17:40. Kokous jatkui klo 17:40.

Kaupunginhallitus 30.11.2026
3/00.04.02/2026

Kaupunginhallituksen päätöksen perusteella Viitasaaren kaupunki on vuonna 2026 pilotoinut työllistämisen ja oppisopimuksen kuntalisien käyttöä osana omia työllisyyttä edistäviä toimenpiteitään. Vuoden 2026 aikana työllistämisen peruskuntalisää on myönnetty viisi, korotettua kuntalisää kaksi ja oppisopimuksen kuntalisää kaksi. Kuntalisiä on siten myönnetty yhteensä yhdeksän. Kuntalisiä on myönnetty yhteensä 17.230,15 euroa kuluvana vuonna.

Viitasaaren työllisyystilanne on edelleen haastava. Lokakuussa 2026 työttömyysaste oli 14,5 prosenttia.

Vaikka lakisääteisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu kuuluu Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueelle, on kaupungin perusteltua jatkaa myös omia, paikallisiin tarpeisiin kohdennettuja työllisyyttä edistäviä toimenpiteitä. Kaupungin omat työllistämisen tukimuodot täydentävät työllisyysalueen tarjoamia palveluita ja mahdollistavat paikallisen elinkeinoelämän tarpeisiin vastaamisen.

Vuoden 2025 alussa voimaan tulleen TE-palvelu -uudistuksen myötä kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuksista on laajentunut. Kaupungilla on siten aiempaa vahvempi taloudellinen kannustin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä sekä ehkäistä työttömyyden pitkittymistä. Kuntalisä on yksi kaupungin käytettävissä olevista konkreettisista keinoista, jolla voidaan osaltaan hillitä työttömyydestä kaupungille aiheutuvien kustannusten kasvua.

Työllistämisen kuntalisällä madalletaan työnantajien rekrytointikynnystä, edistetään työttömien viitasaarelaisten sijoittumista työmarkkinoille sekä tuetaan paikallisten yritysten toiminta- ja kasvuedellytyksiä.

Oppisopimuksen kuntalisällä puolestaan edistetään ammatillisen osaamisen kehittymistä, koulutuksen ja työelämän yhdistämistä sekä osaavan työvoiman saatavuutta paikallisten työnantajien tarpeisiin. Kuntalisien käytön jatkaminen tukee kaupungin strategisia tavoitteita elinvoiman, työllisyyden ja yritystoiminnan vahvistamisessa. Työllistymisellä on kuntataloudellisten vaikutusten lisäksi myönteisiä vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin, toimeentuloon ja osallisuuteen sekä kaupungin veto- ja pitovoimaan.

Kaupungin haastavassa taloustilanteessa on tärkeää kohdentaa työllisyyden edistämiseen käytettävissä olevat resurssit mahdollisimman vaikuttavasti. Kuntalisien käytössä tulee painottaa erityisesti työttömyyden pitkittymisen ehkäisemistä, pitkäaikaistyöttömien työllistymistä sekä mahdollisuuksia pysyvämpään kiinnittymiseen avoimille työmarkkinoille. Vuoden 2026 pilotoinnin aikana kertyneiden kokemusten ja edelleen haastavan työllisyystilanteen perusteella on perusteltua jatkaa työllistämisen peruskuntalisän, korotetun kuntalisän sekä oppisopimuksen kuntalisän käyttöä myös vuonna 2027 talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa.

Kuntalisien käyttöä ja vaikuttavuutta seurataan osana elinvoimapalveluiden toimintaa ja talouden seurantaa. Seurannassa kiinnitetään huomiota myönnettyjen tukien määrään, kustannuksiin, työsuhteiden kestoon, työllistymisen jatkuvuuteen tukijakson päättymisen jälkeen sekä mahdollisuuksien mukaan vaikutuksiin kaupungin työttömyysetuuksien rahoitusosuuksiin.

Viitasaaren kaupungin työllistämiseen liittyvät tukimuodot, niiden myöntämisperusteet ja hakuohjeet on koottu kaupungin verkkosivuille: https://viitasaari.fi/tyollista-ja-tienaa/

Lisätiedot: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, helena.vuopionpera-kovanen@viitasaari.fi, puh. 050 307 6114

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää, että

1. Viitasaaren kaupunki jatkaa työllistämisen peruskuntalisän, korotetun kuntalisän ja oppisopimuksen kuntalisän käyttöä vuonna 2027.
2. Kuntalisiä myönnetään vuonna 2026 hyväksyttyjen myöntämisperusteiden mukaisesti vuoden 2027 talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa.
3. Elinvoimapalvelut vastaa kuntalisien toimeenpanosta, aktiivisesta viestinnästä työnantajille sekä tukimuotojen käytön, kustannusten ja vaikuttavuuden seurannasta.
4. Kuntalisien käytöstä ja vaikuttavuudesta raportoidaan kaupunginhallitukselle vuoden 2027 aikana osana toiminnan ja talouden seurantaa.

Päätös

Muutoksenhaku Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet Tiedoksi työllisyyspäällikkö